A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2016. július 28.*

„Előzetes döntéshozatal — Szellemi tulajdonjogok — 2004/48/EK irányelv — 14. cikk — Eljárási költségek — Ügyvédi költségek — Átalánymegtérítés — Maximális összegek — Szaktanácsadói költségek — Megtérítés — A pervesztes fél vétkességével kapcsolatos feltétel”

A C-57/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2015. február 9-én érkezett, 2015. január 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **United Video Properties Inc**.

és

a **Telenet NV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits és M. Berger (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. január 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a United Video Properties Inc. képviseletében B. Vandermeulen avocat és D. Op de Beeck advocaat,

– a Telenet NV képviseletében S. Debaene advocaat és H. Haouideg avocat,

– a belga kormány képviseletében J.-C. Halleux és J. Van Holm, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: E. Jacubowitz avocat,

– a holland kormány képviseletében M. Bulterman és M. de Ree, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

– az Európai Bizottság képviseletében F. Wilman, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. április 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o., helyesbítés: HL 2004. L 195., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 14. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a United Video Properties Inc. és a Telenet NV között azon eljárási költségek tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, amelyet a United Video Properties Inc.-nek a Telenet számára meg kell térítenie azt követően, hogy elállt az ez utóbbival szemben indított, szabadalommal kapcsolatos keresettől.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2004/48 irányelv (10), (17) és (26) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(10) Ezen irányelv célja a [tagállami] jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[...]

(17) Az ezen irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat minden egyes esetben úgy kell meghatározni, hogy az figyelembe vegye az adott eset jellemző vonásait, ideértve az egyes szellemi tulajdonjogok sajátosságait és szükség esetén a jogsértés szándékos vagy nem szándékos voltát.

[...]

(26) Az olyan jogsértő által elkövetett jogsértésből fakadó sérelem orvoslása érdekében, aki úgy fejti ki a tevékenységet, hogy tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy az jogsértést valósít meg, a jogosult részére fizetendő kártérítés összegének figyelemmel kell lennie valamennyi irányadó szempontra, így például a jogosult elmaradt hasznára vagy a jogsértő által elért jogtalan haszonra, valamint szükség esetén a jogosult által elszenvedett nem vagyoni kárra. [...] Ennek célja nem az, hogy büntető jellegű kártérítés előírásának kötelezettségét vezesse be, hanem hogy objektív kritériumon alapuló, kiegyenlítő jellegű kártérítést tegyen lehetővé, figyelembe véve azokat a költségeket, amelyek a jogosult oldalán például a jogsértés megállapításával és az elkövetőjének felkutatásával összefüggésben merültek fel.”

4 Ezen irányelvnek az „Általános kötelezettség” címet viselő 3. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, továbbá nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmet.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek [helyesen: visszatartó hatásúnak] kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

5 Az említett irányelv „Kártérítés” című 13. cikke szerint:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes bíróságok a sértett fél kérelmére elrendeljék, hogy a jogsértő, aki tudta, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértést valósít meg, a jogosult számára a jogsértés folytán elszenvedett tényleges kárnak megfelelő kártérítést fizessen.

[...]

(2) Azokban az esetekben, amelyekben a jogsértő úgy fejtette ki tevékenységét, hogy nem tudta, vagy kellő gondosság mellett nem kellett tudnia, hogy jogsértést valósít meg, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a bíróságok rendeljék el a gazdagodás megtérítését vagy kártérítés fizetését, amelynek összegét előre meghatározhatják.”

6 A 2004/48 irányelv „Költségek” elnevezésű 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a nyertes fél oldalán felmerült észszerű és arányos költségeket [helyesen: észszerű és arányos igazságszolgáltatási költségeket, valamint egyéb költségeket] főszabályként a vesztes fél viselje, ha méltányossági okok ennek nem mondanak ellent.”

A belga jog

7 A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (Gerechtelijk Wetboek) 827. cikkének (1) bekezdése értelmében a keresettől való elállás azzal a következménnyel jár, hogy a felmerült eljárási költségeket a keresettől elálló félnek kell megfizetnie.

8 E törvénykönyv 1017. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„[...] valamennyi végső ítélet – a hivatalból meghozott is – a vesztes felet kötelezi a költségek viselésére [...]”

9 A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1018. cikke értelmében:

„A költségek a következőket foglalják magukban:

[...]

6. az 1022. cikk szerinti perköltségtérítés;

[...]”

10 Az említett törvénykönyv 1022. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A perköltségtérítés azon fél ügyvédi tiszteletdíjának és költségeinek átalányösszege, amely fél kérelmeinek helyt adtak.

[A] király egy Minisztertanács által megtárgyalt rendeletben meghatározza a perköltségtérítés legalacsonyabb és legmagasabb összegeit, különös figyelemmel a jogvita jellegére és jelentőségére.

Valamelyik fél kérelmére és különös indokolással ellátott határozat alapján a [bíróság] csökkentheti vagy növelheti a költségtérítés összegét, de nem lépheti túl a király által előírt legmagasabb és legalacsonyabb összeget. [...]

Egyik fél sem kötelezhető arra, hogy megtérítse valamely másik fél ügyvédje közreműködésének perköltségtérítést meghaladó költségét.”

11 A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1022. cikkében említett perköltségtérítés díjszabásának, valamint az ügyvédi tiszteletdíjak és költségek visszaigényelhetőségéről szóló, 2007. április 21-i törvény 1–13. cikke hatálybalépése időpontjának a meghatározásáról szóló, 2007. október 26-i királyi rendelet (*Belgisch Staatsblad*, 2007. november 9., 56834. o.) megállapítja polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 1022. cikkében említett perköltségtérítés alap-, illetve legalacsonyabb és legmagasabb összegét. Így e királyi rendelet 2. cikke olyan kérelmekre vonatkozó keresetek esetében, amelyek tárgya pénzben kifejezhető, a perköltségtérítés összegeinek olyan lépcsőzetes megállapítását írja elő, amely – a legfeljebb 250 euró pertárgy értékű keresetekre alkalmazandó – legalacsonyabb 75 eurós összegtől – a legalább 1 000 000,01 euró, pénzben kifejezett pertárgy értékű keresetekre alkalmazandó – legmagasabb 30 000 euróig terjed.

12 Egyébiránt azon keresetekkel kapcsolatban, amelyek tárgya pénzben nem fejezhető ki, a 2007. október 26-i királyi rendelet 3. cikke alapján a perköltségtérítés alapösszege 1200 euró, legalacsonyabb összege 75 euró, és legmagasabb összege 10 000 euró.

13 Végül a 2007. október 26-i királyi rendelet 8. cikke akként rendelkezik, hogy a perköltségtérítés alap-, illetve legalacsonyabb és legmagasabb összege a fogyasztói árindexhez kapcsolódik, mivel bármely, 10 pontos emelkedéssel vagy süllyedéssel járó változás többek között az e rendelet 2. és 3. cikkében szereplő összegek 10%-os növekedéséhez vagy csökkenéséhez vezet.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A United Video Properties, amely egy szabadalom jogosultja, keresetet indított Belgiumban a Telenettel szemben, amely kereset lényegében arra irányult, hogy állapítsák meg az említett szabadalom Telenor általi bitorlását, rendeljék el, hogy ez utóbbi hagyja abba e bitorlást, valamint a Telenetet kötelezzék a költségek viselésére.

15 2012. április 3-i ítéletével a rechtbank van koophandel te Antwerpen (antwerpeni kereskedelmi bíróság, Belgium) elutasította e keresetet, és megsemmisítette a szóban forgó szabadalmat. Ezen ítélettel arra kötelezte a United Video Proprerties-t, hogy a Telenet részére fizesse meg az elsőfokú eljárás 11 000 eurós összegű költségét, amely a 2007. október 26-i királyi rendelet 3. cikkében előírt, az e rendelet 8. cikke alapján kiigazított legmagasabb összeg volt. Az United Video Properties fellebbezést nyújtott be az említett ítélet ellen a hof van beroep te Antwerpenhez (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium).

16 A United Video Properties azonban úgy döntött, hogy eláll a fellebbezésétől. Ezen elállást követően a Telenet többek között kérte, hogy a United Video Properties-t kötelezzék arra, hogy számára térítsen meg ügyvédi tiszteletdíjak címén 185 462,55 eurót, a szabadalmi ügyvivő közreműködése címén pedig 40 400 eurót.

17 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság) előtt folyamatban lévő eljárás már csak a United Video Properties által a Telenetnek megtérítendő költségekre vonatkozik. A szóban forgó belga szabályozás alapján ugyanis ez utóbbi eljárási fokonként csak a maximális 11 000 eurós összeg megtérítését kérheti az ügyvédjének fizetett tiszteletdíjak után. A szabadalmi ügyvivőnek fizetett tiszteletdíjjal kapcsolatban a Hof van Cassatie (semmitőszék, Belgium) ítélkezési gyakorlata alapján a Telenet nem jogosult követelni annak a United Video Properties általi megtérítését, hacsak nem tudja bizonyítani ez utóbbinak az eljárás megindítása vagy folytatása során fennálló vétkességét, és hogy az említett ügyvivő költségei annak szükséges következményei.

18 Márpedig a Telenet azzal érvel, hogy számára olyan költségek merültek fel, amelyek eljárási fokonként nagymértékben meghaladják a 11 000 eurós összeget. Különösen úgy véli, hogy az alapügyben szóban forgó belga jogi szabályozás ellentétes a 2004/48 irányelv 14. cikkével, mivel e cikk nem teszi lehetővé a tagállamok számára sem azt, hogy az ügyvédi tiszteletdíjak esetében eljárási fokonként 11 000 eurós megtérítési határértéket vezessenek be, sem azt, hogy vétkességi feltételt írjanak elő az azon fél részéről felmerült egyéb költségek megtérítése esetében, amely fél kérelmeinek helyt adtak.

19 Ilyen körülmények között a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Ellentétesek-e a végrehajtási irányelv 14. cikkében szereplő »észszerű és arányos költségek[…]« fordulattal azok a belga jogszabályok, amelyek lehetőséget biztosítanak a bíróságok számára az ügy pontosan meghatározott sajátosságainak figyelembevételére, és változatos átalánydíjszabások rendszerét írják elő az ügyvédi közreműködés költségeinek tekintetében?

2) Ellentétes-e az irányelv 14. cikkében szereplő »észszerű és arányos költségek […]« fordulattal az az ítélkezési gyakorlat, amely szerint a szaktanácsadó költségei csak (szerződéses vagy szerződésen kívüli) felróható magatartás esetén téríthetők meg?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

20 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely előírja, hogy a pervesztes felet kötelezik a pernyertes fél részéről felmerült eljárási költségek viselésére, amely lehetővé teszi az e költségviselésről határozatot hozó bíróság számára az előtte folyamatban lévő ügy sajátosságainak a figyelembevételét, és amely olyan átalánydíjszabási rendszert tartalmaz, amely abszolút megtérítési határértéket ír elő az ügyvédi közreműködés költségei esetében.

21 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikke kimondja azt az elvet, miszerint a nyertes fél részéről felmerült észszerű és arányos eljárási költségeket főszabályként a vesztes fél viseli, ha méltányossági okok ennek nem mondanak ellent.

22 Először is a pervesztes fél által megtérítendő „[eljárási] költségek” 2004/48 irányelv 14. cikkében szereplő fogalmának terjedelmével kapcsolatban meg kell állapítani, hogy e fogalom magában foglalja többek között az ügyvédi tiszteletdíjakat, mivel ezen irányelv semmiféle olyan elemet nem tartalmaz, amelyből arra a következtetésre lehetne jutni, hogy e költségek, amelyek általában a szellemi tulajdonjog érvényesítésének a biztosítására irányuló eljárás keretében felmerült költségek jelentős részét képezik, e cikk hatálya alól ki vannak zárva.

23 Másodszor a 2004/48 irányelv (17) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az ezen irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat minden egyes esetben úgy kell meghatározni, hogy az figyelembe vegye az adott eset sajátosságait. E célkitűzés valóban szólhat az eljárási költségek átalánymegtérítésének a meghatározása mint olyan ellen, mivel e meghatározás nem biztosítja sem a pernyertes fél részéről a konkrét esetben ténylegesen felmerült költségeknek a megtérítését, sem általánosabban az adott eset valamennyi sajátosságának a figyelembevételét.

24 Azonban a 2004/48 irányelv 14. cikke előírja a tagállamok számára, hogy csak az „észszerű” eljárási költségek megtérítését biztosítsák. Ezenkívül ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy a tagállamok által előírt eljárások nem lehetnek indokolatlanul költségesek.

25 Következésképpen az olyan szabályozás, amely az ügyvédi tiszteletdíjak megtérítésére átalánydíjakat ír elő, főszabály szerint indokolható lehet, feltéve, hogy a megtérítendő költségek észszerű jellegének a biztosítására irányul, figyelembe véve az olyan tényezőket, mint a per tárgya, annak költsége vagy az érintett jog védelme érdekében végzett munka. Ez lehet többek között az az eset, ha e szabályozás kizárja az amiatt túlzottan magas költségek megtérítését, hogy a pernyertes fél és az ügyvédje szokatlanul magas tiszteletdíjban állapodott meg, vagy hogy az ügyvéd olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyek nem tekinthetők szükségesnek az érintett szellemi tulajdonjog érvényesítésének a biztosításához.

26 Ezzel szemben azon követelmény, miszerint a pervesztes félnek kell viselnie az „észszerű” eljárási költségeket, a 2004/48 irányelv 14. cikkének valamely tagállamban történő végrehajtása céljából nem igazolhat olyan átalánydíjakat előíró szabályozást, amelyek nagymértékben az e tagállamban az ügyvédi szolgáltatásokra ténylegesen alkalmazott átlagos díjak alatt vannak.

27 Ugyanis az ilyen szabályozás összeegyeztethetetlen a 2004/48 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével, amely úgy rendelkezik, hogy az ezen irányelvben előírt eljárásoknak és jogorvoslatoknak visszatartó hatásúnak kell lenniük. Márpedig a bitorlási kereset visszatartó hatása komolyan meggyengülne, ha a jogsértőt a megsértett szellemi tulajdonjog jogosultja részéről felmerült észszerű ügyvédi költségek csupán csekély részének a megtérítésére lehetne kötelezni. Így az ilyen szabályozás sértené a 2004/48 irányelvnek azon fő célkitűzését, miszerint a belső piacon az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (2) bekezdésével összhangban biztosítani kell a szellemi tulajdonjog magas védelmi szintjét, amely célkitűzést kifejezetten említ ezen irányelv (10) preambulumbekezdése.

28 Ami harmadszor az adott eset sajátosságainak a figyelembevételére vonatkozó követelményt illeti, magának az első kérdésnek a szövegéből kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás főszabály szerint lehetőséget nyújt a bíróságnak, hogy figyelembe vegye e sajátosságokat.

29 Mindazonáltal – negyedszer – meg kell állapítani, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikke előírja, hogy a pervesztes fél által viselendő eljárási költségeknek „arányosnak” kell lenniük. Márpedig az a kérdés, hogy e költségek arányosak-e, nem értékelhető azon költségektől függetlenül, amelyek a pernyertes fél részéről az ügyvédi közreműködés címén ténylegesen felmerültek, amennyiben azok a jelen ítélet 25. pontja értelmében észszerűek. Bár az arányosság követelménye nem jelenti azt, hogy a pervesztes félnek szükségszerűen a másik fél részéről felmerült költségek összességét meg kell térítenie, megköveteli, hogy ez utóbbi fél jogosult legyen a pernyertes fél részéről ténylegesen felmerült észszerű költségek legalább jelentős és megfelelő részének a megtérítésre.

30 Ezért az ügyvédi közreműködéshez kapcsolódó költségek esetében abszolút felső határt előíró olyan nemzeti szabályozásnak, mint amelyről az alapügyben szó van, biztosítania kell egyrészt, hogy e felső határ tükrözi a szellemi tulajdonjogok területén nyújtott ügyvédi szolgáltatások díjainak valóságát, másrészt pedig hogy a pervesztes fél a pernyertes fél részéről ténylegesen felmerült észszerű költségek legalább jelentős és megfelelő részét viseli. Ugyanis az ilyen szabályozás, különösen abban az esetben, amikor az említett felső határ túl alacsony, nem zárhatja ki, hogy e költségek összege nagymértékben meghaladja az előírt felső határt, úgyhogy azon megtérítés, amelyre a pernyertes fél jogosult lehet, aránytalanná, sőt adott esetben jelentéktelenné válik, megfosztva így a 2004/48 irányelv 14. cikkét a hatékony érvényesüléstől.

31 A fenti pontban szereplő megállapítást nem kérdőjelezheti meg az a tény, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikke kizárja a hatálya alól azokat az eseteket, amelyekben méltányossági okok nem teszik lehetővé, hogy a pervesztes fél viselje az eljárási költségeket. Ugyanis e kizárás olyan nemzeti szabályokra irányul, amelyek lehetővé teszik a bíróság számára, hogy olyan egyedi esetben, amelyben az általános rendszernek az eljárási költségek területén történő alkalmazása igazságtalannak tekintett eredményre vezetne, kivételesen eltérjen e rendszertől. Ezzel szemben a méltányosság magából a jellegéből kifolyólag nem igazolhatja azon költségek megtérítésének általános és feltétlen kizárását, amelyek meghaladják az adott határértéket.

32 A fenti megállapítások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely előírja, hogy a pervesztes felet kötelezik a pernyertes fél részéről felmerült eljárási költségek viselésére, amely lehetővé teszi az e költségviselésről határozatot hozó bíróság számára az előtte folyamatban lévő ügy sajátosságainak a figyelembevételét, és amely az ügyvédi közreműködés esetén a költségek megtérítésének területén átalánydíjszabási rendszert tartalmaz, feltéve hogy e díjak biztosítják, hogy a pervesztes fél által viselendő költségek észszerűek, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia. Azonban ezen irányelv 14. cikkével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely olyan átalánydíjakat ír elő, amelyek az abban szereplő túl alacsony maximális összegek miatt nem biztosítják, hogy a pervesztes fél a pernyertes fél részéről felmerült észszerű költségek legalább jelentős és megfelelő részét viselje.

A második kérdésről

33 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan nemzeti szabályok, amelyek a szaktanácsadói költségek megtérítését csak a pervesztes fél vétkessége esetén írják elő.

34 E kérdés megválaszolása érdekében előzetesen emlékeztetni kell a 2004/48 irányelv 14. cikkének szövegére, amely szerint a „nyertes fél részéről felmerült” észszerű és arányos eljárási költségeket, „valamint egyéb költségeket” főszabályként a vesztes fél viseli, ha méltányossági okok ennek nem mondanak ellent. Mivel ezen irányelv egyetlen rendelkezése sem tartalmaz az „egyéb költségek” fogalmára vonatkozó meghatározást, amely kizárná e 14. cikk hatálya alól a szaktanácsadói szolgáltatások címén felmerült költségeket, e fogalom főszabály szerint magában foglalja az ilyen típusú költségeket is.

35 Azonban – másodszor – amint a főtanácsnok az indítványának 79. pontjában megjegyezte, a 2004/48 irányelv a (26) preambulumbekezdésében a gyakran a szaktanácsadói szolgáltatásokhoz kapcsolódó, a szellemi tulajdonjog jogosultja részéről „a jogsértés megállapításával és az elkövetőjének felkutatásával” összefüggésben felmerült költségeket említi. E preambulumbekezdés kifejezetten utal „az olyan jogsértő által elkövetett jogsértésből fakadó [sérelem eseteire], aki úgy fejti ki a tevékenységet, hogy tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy az jogsértést valósít meg”, tehát többek között a jogsértő vétkessége esetén fizetendő kártérítésre vonatkozik. Márpedig a kártérítés ezen irányelv egyik rendelkezésének, vagyis annak 13. cikke (1) bekezdésének a tárgyát képezi. Ebből következik, hogy a

gyakran a bírósági eljárást megelőzően felmerült, „a jogsértés megállapításával és az elkövetőjének felkutatásával” összefüggő költségek nem feltétlenül tartoznak az említett irányelv 14. cikkének hatálya alá.

36 Harmadszor meg kell állapítani, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikkének olyan értelemben vett kiterjesztő értelmezése, hogy az előírja, hogy főszabály szerint a pervesztes félnek kell viselnie a pernyertes fél részéről felmerült „egyéb költségeket”, anélkül, hogy e költségek jellegét pontosítaná, azzal a kockázattal jár, hogy e cikknek túlzott hatályt tulajdonít, megfosztva így ezen irányelv 13. cikkét a hatékony érvényesüléstől. E fogalmat tehát szigorúan kell értelmezni, és meg kell állapítani, hogy az említett 14. cikk értelmében vett „egyéb költségek” alá csak azok a költségek tartoznak, amelyek közvetlenül és szorosan kapcsolódnak az érintett bírósági eljáráshoz.

37 Negyedszer meg kell jegyezni, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikke semmiféle olyan elemet nem tartalmaz, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy a tagállamok az „egyéb költségeknek” vagy általában az eljárási költségeknek a megtérítését a szellemi tulajdonjog érvényesítésére irányuló eljárás keretében a pervesztes fél vétkességének a kritériumától tehetnék függővé.

38 E fentiekre tekintettel az a kérdés, hogy valamely nemzeti szabály a szaktanácsadói költségek megtérítését függővé teheti-e attól a feltételtől, hogy a pervesztes fél vétkes legyen, e költségek és az érintett bírósági eljárás közötti kapcsolattól függ, mivel az említett költségek, mint „egyéb költségek” a 2004/48 irányelv 14. cikke alá tartoznak, amennyiben az ilyen kapcsolat közvetlen és szoros.

39 Így nem tűnik úgy, hogy a jogsértés megállapításával és az elkövetőjének felkutatásával összefüggő, azon tevékenységek keretében felmerült költségek, amelyek többek között a szaktanácsadó által végzett általános piacmegfigyelésre és a szellemi tulajdonjog e szakaszban ismeretlen jogsértők általi esetleges megsértésének a szaktanácsadó általi felkutatására irányulnak, ilyen közvetlen és szoros kapcsolatot mutatnának. Ellenben, amennyiben a szaktanácsadói szolgáltatások jellegüktől függetlenül elkerülhetetlenek ahhoz, hogy az ilyen jog érvényesítésének a biztosítására irányuló bírósági keresetet lehessen ténylegesen indítani egy konkrét esetben, az e szaktanácsadó közreműködéséhez kapcsolódó költségek „egyéb költségek” alá tartoznak, amelyeket a 2004/48 irányelv 14. cikke alapján a pervesztes félnek kell viselnie.

40 Ilyen körülmények között a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 14. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan nemzeti szabályok, amelyek a szaktanácsadó költségeinek a megtérítését csak a pervesztes fél vétkessége esetén írják elő, amennyiben e költségek közvetlenül és szorosan kapcsolódnak a szellemi tulajdonjog érvényesítésének a biztosítására irányuló bírósági keresethez.

A költségekről

41 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely előírja, hogy a pervesztes felet kötelezik a pernyertes fél részéről felmerült eljárási költségek viselésére, amely lehetővé teszi az e költségviselésről határozatot hozó bíróság számára az előtte folyamatban lévő ügy sajátosságainak a figyelembevételét, és amely az ügyvédi közreműködés**

esetén a költségek megtérítésének területén átalánydíjszabási rendszert tartalmaz, feltéve hogy e díjak biztosítják, hogy a pervesztes fél által viselendő költségek észszerűek, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia. Azonban ezen irányelv 14. cikkével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely olyan átalánydíjakat ír elő, amelyek az abban szereplő túl alacsony maximális összegek miatt nem biztosítják, hogy a pervesztes fél a pernyertes fél részéről felmerült észszerű költségek legalább jelentős és megfelelő részét viselje.

2) **A 2004/48 irányelv 14. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan nemzeti szabályok, amelyek a szaktanácsadó költségeinek a megtérítését csak a pervesztes fél vétkessége esetén írják elő, amennyiben e költségek közvetlenül és szorosan kapcsolódnak a szellemi tulajdonjog érvényesítésének a biztosítására irányuló bírósági keresethez.**

Aláírások